



اتاق بازرگانی
صنایع، معادن و کشاورزی
اصفهان
ISFAHAN CHAMBER OF COMMERCE
INDUSTRIES, MINES AND AGRICULTURE

تجزیه و تحلیل محیط کسب و کار

(ملی و استان اصفهان)

تابستان ۱۴۰۴

مرکز پژوهش و بررسی های اقتصادی

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی اصفهان

آبان ۱۴۰۴

۳.....	۱- روش‌شناسی.....
۳.....	جدول (۱): توضیح مقادیر کمی شاخص محیط کسب و کار.....
۴.....	جدول (۲): معرفی مؤلفه‌های پیمایشی.....
۵.....	جدول (۳): معرفی مؤلفه‌های آماری.....
۶.....	جدول (۴): تعداد واحدهای نمونه و میزان مشارکت (درصد) پاسخگویان در طرح پایش به تفکیک استان.....
۶.....	۲- وضعیت شاخص ملی محیط کسب و کار.....
۶.....	جدول (۵): شاخص ملی محیط کسب و کار.....
۷.....	نمودار (۱): روند شاخص ملی محیط کسب و کار ایران طی دوره تابستان ۱۳۹۷ تا تابستان ۱۴۰۴.....
۷.....	جدول (۶): شاخص محیط کسب و کار ایران بر حسب بخش‌های عمده اقتصادی کشور.....
۸.....	نمودار (۲): مقایسه شاخص محیط کسب و کار ایران در بخش‌های مختلف اقتصادی کشور.....
۸.....	۳- وضعیت شاخص محیط کسب و کار استان اصفهان.....
۸.....	جدول (۷): شاخص محیط کسب و کار استان اصفهان.....
۹.....	جدول (۸): رتبه استان اصفهان بر اساس مساعد بودن محیط کسب و کار در کشور- تابستان ۱۴۰۴.....
۹.....	نمودار (۳): رتبه نقطه به نقطه اصفهان در شاخص محیط کسب و کار (۱۴۰۴ - ۱۳۹۷).....
۱۰.....	جدول (۹): شاخص محیط کسب و کار استان اصفهان در سال ۱۴۰۳ - ۱۴۰۴.....
۱۰.....	۴- مقایسه محیط کسب و کار استان اصفهان با سایر استان‌ها.....
۱۰.....	نمودار (۴): رتبه استان اصفهان در مقایسه با استان‌های همجوار (تابستان ۱۴۰۴).....
۱۱.....	نمودار (۵): رتبه استان اصفهان در مقایسه با استان‌های با تعداد نمونه بیشتر از ۲۰۰ واحد (تابستان ۱۴۰۴).....
۱۱.....	نمودار (۶): مقایسه شاخص محیط کسب و کار ملی و استان اصفهان (تابستان ۱۳۹۷ تا ۱۴۰۴).....
۱۲.....	نمودار (۷): مقایسه شاخص استانی محیط کسب و کار در بهار و تابستان ۱۴۰۴.....
۱۳.....	۵- بررسی عوامل مخرب محیط کسب و کار به اساس میزان تخریب.....
۱۳.....	جدول (۱۰): عوامل مخرب محیط کسب و کار استان اصفهان به ترتیب تأثیر تخریب.....
۱۴.....	جدول (۱۱): مهمترین موانع محیط کسب و کار بر اساس بیانات اعضای سه اتاق.....
۱۴.....	جدول (۱۲): مهمترین موانع محیط کسب و کار ملی به تفکیک تعداد کارکنان بنگاه.....
۱۴.....	جدول (۱۳): مهمترین موانع محیط کسب و کار ملی به تفکیک سابقه فعالیت اقتصادی.....
۱۵.....	جدول (۱۴): مهمترین موانع محیط کسب و کار ملی به تفکیک ظرفیت تولید بنگاه‌های اقتصادی.....
۱۵.....	۶- جمع‌بندی.....

۱- روش شناسی

محیط کسب و کار به مجموعه عواملی گفته می‌شود که بر عملکرد یا اداره بنگاه‌های اقتصادی مؤثر هستند اما تقریباً خارج از کنترل مدیران بنگاه‌ها قرار دارند؛ عواملی نظیر قوانین و مقررات، میزان بارندگی، فرهنگ کاری در یک منطقه و... که در کشورها و مناطق جغرافیایی گوناگون، در هر رشته کاری و نیز در طول زمان متفاوت هستند. مقدار شاخص محیط کسب و کار بین عدد ۱ تا ۱۰ می‌باشد. در جدول شماره (۱) توضیح می‌دهیم که مقادیر این شاخص معرف چه مفهومی هستند.

جدول (۱): توضیح مقادیر کمی شاخص محیط کسب و کار

شرح	مقدار	توضیحات
حداکثر میزان ممکن	۱۰	نشان دهنده بدترین وضعیت شاخص ملی محیط کسب و کار
حداقل میزان ممکن	۱	نشان دهنده بهترین وضعیت شاخص ملی محیط کسب و کار
مقدار متوسط	۵	نه خوب نه بد
شاخص اصفهان (تابستان ۱۴۰۳)	۶.۲۳	وضعیت بدتر نسبت به فصل تابستان ۱۴۰۴ (۵.۷۸)
شاخص اصفهان (تابستان ۱۴۰۴)	۵.۷۸	وضعیت بهتر نسبت به فصل تابستان ۱۴۰۳ (۶.۲۳)

مطابق مدل ارائه شده برای محاسبه شاخص محیط کسب و کار در ایران، شاخص ملی محیط کسب و کار از طریق انجام محاسبات بر روی ۷۰ نماگر که شامل ۲۸ مؤلفه پیمایشی و ۴۲ مؤلفه آماری که از عوامل مختلف و قابل احصای مؤثر بر اداره واحدهای تولیدی در ایران معرفی شده است، حاصل می‌شود. برای محاسبه شاخص کل از ترکیب وزنی جزء داده‌های آماری با نسبت ۲۰٪ و جزء مؤلفه‌های پیمایشی با نسبت ۸۰٪ استفاده می‌شود. قابل ذکر است مؤلفه‌های پیمایشی و آماری مورد استفاده در محاسبه فضای کسب و کار کشور به صورت زیر تعریف شده‌اند:

جدول (۲): معرفی مؤلفه‌های پیمایشی

عنوان	شرح مؤلفه
مؤلفه‌های پیمایشی با ضریب وزنی ۸۰٪	۱- نحوه استقبال مشتریان از نوآوری و ابتکار در ارائه خدمات و محصول
	۲- برداشت‌های سلیقه ای از قوانین و مقررات توسط مأموران محیط زیست، شهرداری، گمرک، بهداشت و...
	۳- بی‌تعهدی طرف‌های قرارداد و معامله به اجرای تعهدات و وعده‌هایشان
	۴- بی‌ثباتی سیاست‌ها، قوانین و مقررات و روبه‌های اجرایی ناظر بر کسب‌وکار
	۵- غیرقابل پیش‌بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات
	۶- روبه‌های سختگیرانه اداره‌های کار و بیمه تأمین اجتماعی برای مدیریت نیروی انسانی
	۷- تمایل عمومی به خرید کالاهای خارجی و بی‌رغبتی به خرید محصولات ایرانی
	۸- تولید و عرضه نسبت آزاد کالاهای غیراستاندارد و تقلبی در بازار
	۹- وجود رقابت غیرمنصفانه شرکت‌ها و مؤسسات دولتی یا شبه‌دولتی در بازار
	۱۰- روبه‌های ناعادلانه ممیزی و دریافت مالیات
	۱۱- دشواری تأمین مالی از بانک‌ها
	۱۲- فقدان یا شفاف نبودن آمار و اطلاعات مورد نیاز برای فعالیت اقتصادی
	۱۳- ضعف زیرساخت‌های حمل و نقل (جاده ای، ریلی، هوا بی، دریایی و بندری)
	۱۴- ضعف دادگاه‌ها در رسیدگی به شکایات و پیگرد موثر متجاوزان به حقوق دیگران
	۱۵- وجود انحصار، امتیاز یا هر نوع رانت به یک یا تعدادی از رقبا در بازار
	۱۶- ضعف نظام توزیع و مشکل در رساندن محصول به بازار
	۱۷- عرضه کالاها و محصولات قاچاق در بازار ایران
	۱۸- فقدان ارتباط مناسب میان عوامل تأمین مواد اولیه، تولید و عرضه یک محصول در بازار
	۱۹- دخالت‌های غیرمنطقی نهادهای حاکمیتی در تعیین قیمت‌ها در بازار
	۲۰- کارگریزی عمومی و ضعف فرهنگ کار در جامعه
	۲۱- کمبود تقاضا در بازار
	۲۲- کمبود فناوری‌های نوین و تجهیزات مورد نیاز
	۲۳- کمبود نیروی کار ماهر
	۲۴- محدودیت‌های دسترسی به شبکه تلفن همراه و اینترنت
	۲۵- محدودیت دسترسی به آب
	۲۶- محدودیت دسترسی به حامل‌های انرژی (برق، گاز، گازوئیل و...)
	۲۷- فساد و سوء استفاده افراد از مقام و موقعیت اداری در دستگاه‌های اجرایی
	۲۸- موانع در فرایندهای اداری و اخذ مجوزهای کسب و کار در دستگاه‌های اجرا بی

منبع: مرکز پژوهش‌های اتاق ایران- نتایج طرح پایش تابستان ۱۴۰۴

جدول (۳): معرفی مؤلفه‌های آماری

عنوان	نوع محیط	نماگر	شرح مؤلفه
مؤلفه‌های آماری با ضریب وزنی ۲۰٪	محیط نهادی	محیط سیاسی (تأثیر عوامل سیاسی-امنیتی بر اداره بنگاه‌ها)	۱- تعداد مطبوعات دارای مجوز و فعال (به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت)
			۲- تعداد سرقت (به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت)
			۳- تعداد سازمان های مردم نهاد (سمن)- (به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت)
			۱- دانش آموخته های مراکز فنی حرفه ای (به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت)
		محیط علمی- آموزشی (مهارت و تحصیلات نیروی انسانی)	۲- تعداد دانش آموخته‌های دانشگاهی (به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت)
			۳- نرخ باسوادی ۶ ساله و بالاتر
			۴- تعداد دانش آموزان به ازای هر کلاس
			۱- تعداد صندلی‌های سینما (به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت)
		محیط فرهنگی (فرهنگ، رضایت-مدی و فرهیختگی نیروی انسانی)	۲- تعداد فرهنگ‌سراها و کتابخانه‌های عمومی (به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت)
			۳- تعداد عناوین کتاب‌های منتشر شده در استان (به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت)
۴- تعداد خواسته‌های بازگشت به کار در هیأت‌های تشخیص دعاوی کار نسبت به کل شاغلان استان			
۱- شاخص استانی فناوری اطلاعات			
محیط فناوری و نوآوری	۲- تعداد کاربران اینترنت (به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت)		
	۳- تعداد شرکت‌های دانش‌بنیان (به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت)		
	۱- نرخ رسیدگی به پرونده‌های قضایی (درصد از ورودی)		
	۲- امتیاز قضایی و اداری (تخصیصی گزارش های عملکرد استانی قوه قضائیه)		
محیط قانونی و حقوقی (حاکمیت قانون، تضمین‌های حقوق مالکیت و عملکرد دادگستری)	۳- میانگین زمان رسیدگی به هر پرونده ورودی (روز)		
	۴- تعداد پرونده‌های مطالبه طلب (به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت)		
	۱- تعداد کارمندان دستگاه‌های دولتی و حکومتی (به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت)		
	۲- پرداخت‌های تملک‌داری‌های سرمایه‌ای (عملکرد بودجه عمرانی)		
محیط کلان (ثبات اقتصاد کلان، ساختارهای اشتغال)	محیط مالی (تأمین مالی)	۱- شاخص تورم مصرف کننده	
		۲- شاخص تورم تولیدکننده	
		۳- نرخ مشارکت نیروی انسانی (درصد)	
		۴- نرخ بیکاری (درصد)	
		۵- ارزش صادرات غیرنفتی استان (به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت)	
		۶- نرخ رشد منطقه‌ای (درصد)	
محیط اقتصادی	محیط جغرافیایی (زیرساخت‌ها، ظرفیت‌های اقلیمی و استانی)	۱- سرانه مانده تسهیلات اعطایی	
		۱- متوسط بارندگی سالانه استان (میلی متر)	
		۲- تعداد هتل‌های ۴ و ۵ ستاره	
		۳- تعداد تخت بیمارستانی فعال (به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت)	
		۴- طول راه های بین شهری (کیلومتر به ازای هر کیلومتر مربع مساحت)	
		۵- تعداد انبار و سردخانه (به نسبت مساحت استان)	
		۶- مساحت مراتع خوب (به نسبت مساحت استان)	
		۷- ضریب نفوذ بیمه (درصد)	
		۸- فاصله مرکز استان تا بندر تجاری (آبی) و فعال بین المللی (کیلومتر)	
		۹- طول راه آهن به مساحت استان (کیلومتر به ازای هر کیلومتر مربع)	
۱۰- طول راه آهن به مساحت استان (کیلومتر به ازای هر کیلومتر مربع)			
محیط تولید (انحصار، خوشه‌ها، وابستگی به مواد اولیه)	۱- تعداد بهره‌برداران کشاورزی (به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت)		
	۲- درصد مساحت کشت آبی از کل مساحت زبر کشت		
	۳- تعداد معادن در حال بهره برداری (به نسبت مساحت استان)		
	۴- تعداد کارگاه های صنعتی فعال (به نسبت مساحت استان)		
	۵- سرانه مساحت پروانه های ساختمانی صادره در نقاط شهری		

منبع: مرکز پژوهش‌های اتاق ایران- نتایج طرح پایش تابستان ۱۴۰۴

جدول (۴): تعداد واحدهای نمونه و میزان مشارکت (درصد) پاسخگویان در طرح پایش به تفکیک استان

تعداد واحدهای نمونه و میزان مشارکت (درصد) پاسخگویان در طرح پایش به تفکیک استان							
ردیف	استان	تعداد نمونه	میزان مشارکت	ردیف	استان	تعداد نمونه	میزان مشارکت
۱	تهران	۱۱۰۱	۴۵	۱۷	قزوین	۷۷	۸۳
۲	خوزستان	۳۷۴	۴۹	۱۸	لرستان	۷۷	۸۴
۳	خراسان رضوی	۳۵۳	۷۸	۱۹	سیستان و بلوچستان	۷۴	۵۷
۴	اصفهان	۳۴۱	۷۳	۲۰	همدان	۷۴	۸۵
۵	آذربایجان شرقی	۲۱۰	۹۰	۲۱	کرمانشاه	۷۳	۸۹
۶	فارس	۱۹۳	۶۱	۲۲	کردستان	۷۲	۷۶
۷	البرز	۱۸۳	۷۵	۲۳	گلستان	۷۲	۹۶
۸	کرمان	۱۷۹	۳۵	۲۴	خراسان جنوبی	۷۰	۵۴
۹	مازندران	۱۶۵	۸۴	۲۵	کهگیلویه و بویراحمد	۷۰	۳۴
۱۰	بوشهر	۱۶۳	۲۶	۲۶	اردبیل	۶۷	۵۱
۱۱	گیلان	۱۱۶	۴۷	۲۷	سمنان	۶۴	۹۷
۱۲	مرکزی	۱۰۹	۶۸	۲۸	زنجان	۶۳	۸۷
۱۳	هرمزگان	۱۰۷	۶۱	۲۹	ایلام	۶۲	۷۱
۱۴	آذربایجان غربی	۱۰۴	۸۶	۳۰	چهارمحال و بختیاری	۵۱	۷۶
۱۵	یزد	۱۰۳	۸۲	۳۱	خراسان شمالی	۵۱	۹۶
۱۶	قم	۷۸	۹۷	۳۲	کل	۴۸۹۶	۶۳

منبع: مرکز پژوهش‌های اتاق ایران - نتایج طرح پایش تابستان ۱۴۰۴

۲- وضعیت شاخص ملی محیط کسب و کار

جدول (۵): شاخص ملی محیط کسب و کار

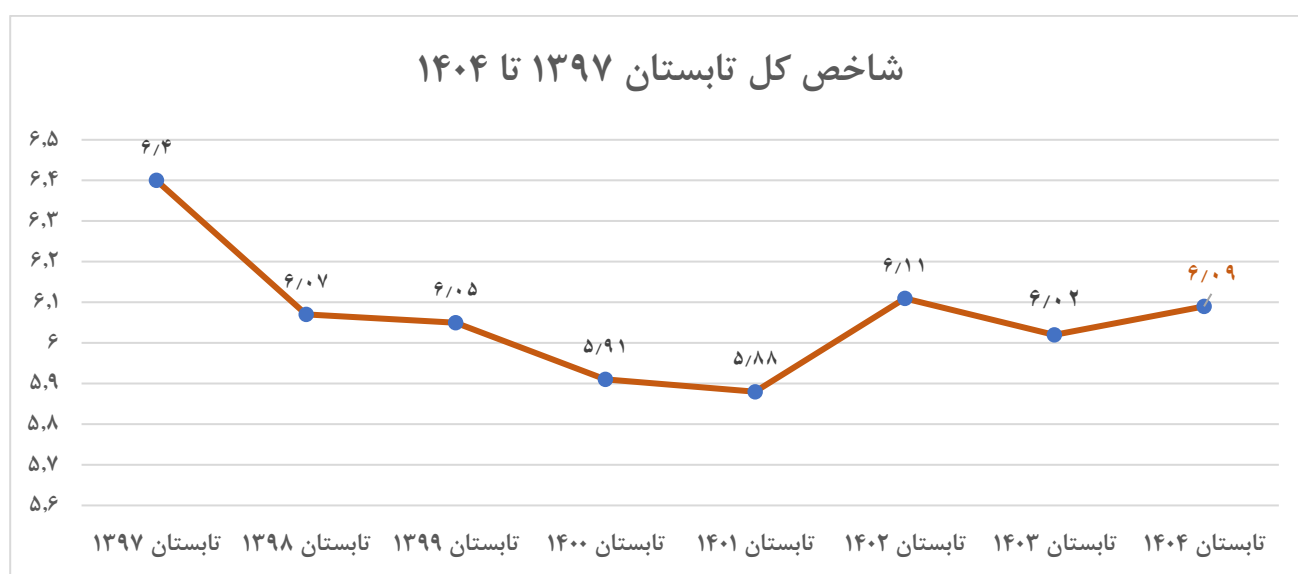
شاخص ملی محیط کسب و کار طی دوره تابستان ۱۳۹۷ تا تابستان ۱۴۰۴								
تابستان ۱۳۹۷	تابستان ۱۳۹۸	تابستان ۱۳۹۹	تابستان ۱۴۰۰	تابستان ۱۴۰۱	تابستان ۱۴۰۲	تابستان ۱۴۰۳	تابستان ۱۴۰۴	درصد تغییرات تابستان ۱۴۰۴ نسبت به تابستان ۱۴۰۳*
۶.۴	۶.۰۷	۶.۰۵	۵.۹۱	۵.۸۸	۶.۱۱	۶.۰۲	۶.۰۹	۱.۱۶

*: منفی بودن درصد تغییرات به معنای بهتر شدن وضعیت نسبت به دوره گذشته است.

منبع: مرکز پژوهش‌های اتاق ایران - نتایج طرح پایش تابستان ۱۴۰۴

نتایج پایش ملی محیط کسب و کار ایران در تابستان ۱۴۰۴، شاخص کل را معادل ۶۰۹ (نمره بدترین ارزیابی ۱۰ است) نشان می‌دهد که نسبت به تابستان سال ۱۴۰۳، ۱۰۱۶ درصد افزایش پیدا کرده است. این ارزیابی بیانگر آن است که از نظر فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده در این پایش، وضعیت برخی مؤلفه‌های مؤثر بر محیط کسب و کار ایران در تابستان ۱۴۰۴ نسبت به تابستان ۱۴۰۳ بدتر شده است.

نمودار (۱): روند شاخص ملی محیط کسب و کار ایران طی دوره تابستان ۱۳۹۷ تا تابستان ۱۴۰۴



منبع: مرکز پژوهش‌های اتاق ایران - نتایج طرح پایش تابستان ۱۴۰۴

جدول (۶): شاخص محیط کسب و کار ایران بر حسب بخش‌های عمده اقتصادی کشور

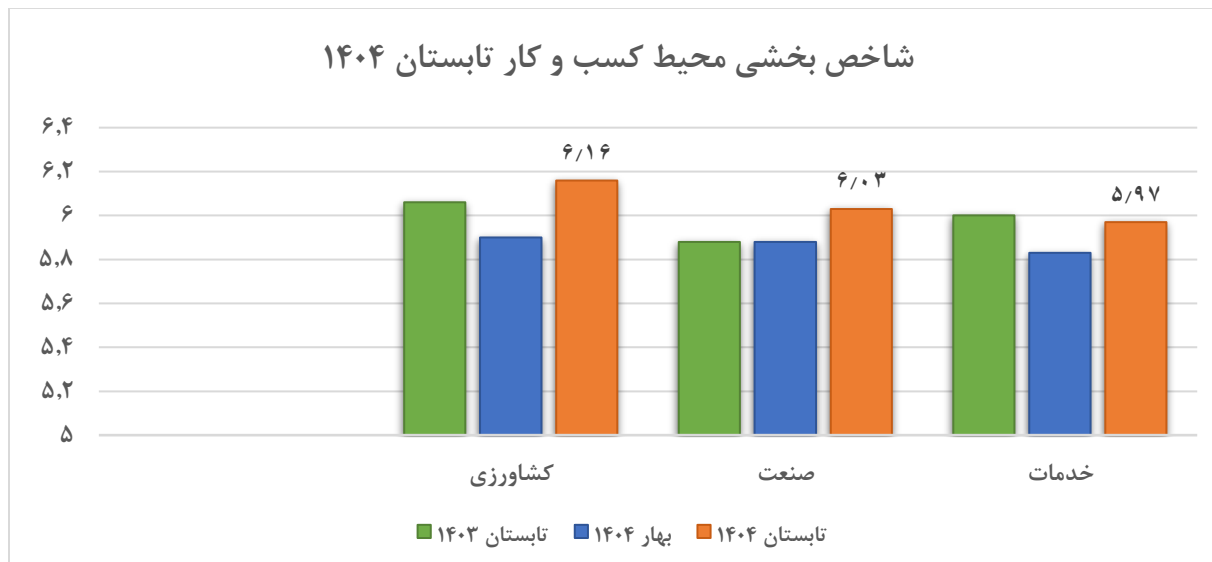
بخش	تابستان ۱۴۰۳	بهار ۱۴۰۴	درصد تغییرات تابستان نسبت به*	
			فصل گذشته	فصل مشابه سال گذشته
کشاورزی	۶۰۶	۵۹۰	۶۱۶	۴۴۰
صنعت	۵۸۸	۵۸۸	۶۰۳	۲۵۵
خدمات	۶۰۰	۵۸۳	۵۹۷	۲۴۰

*: منفی بودن درصد تغییرات به معنای بهتر شدن وضعیت نسبت به دوره گذشته است.

منبع: مرکز پژوهش‌های اتاق ایران - نتایج طرح پایش تابستان ۱۴۰۴

همانطور که در نمودار (۲) ملاحظه می‌شود با توجه به تقسیم رشته فعالیت‌ها در سه بخش عمده کشاورزی، صنعت و خدمات، فعالان اقتصادی سراسر کشور در تابستان ۱۴۰۴، وضعیت محیط کسب و کار بخش خدمات و بخش کشاورزی را به ترتیب، مساعدترین و نامساعدترین محیط کسب و کار ارزیابی نموده‌اند.

نمودار (۲): مقایسه شاخص محیط کسب و کار ایران در بخش‌های مختلف اقتصادی کشور



منبع: مرکز پژوهش‌های اتاق ایران - نتایج طرح پایش تابستان ۱۴۰۴

۳- وضعیت شاخص محیط کسب و کار استان اصفهان

جدول (۷): شاخص محیط کسب و کار استان اصفهان

شاخص محیط کسب و کار استان اصفهان طی دوره تابستان ۱۳۹۷ تا تابستان ۱۴۰۴								
تابستان ۱۳۹۷	تابستان ۱۳۹۸	تابستان ۱۳۹۹	تابستان ۱۴۰۰	تابستان ۱۴۰۱	تابستان ۱۴۰۲	تابستان ۱۴۰۳	تابستان ۱۴۰۴	درصد تغییرات تابستان ۱۴۰۴ نسبت به تابستان ۱۴۰۳*
۶.۵۸	۶.۱۰	۶.۱۴	۵.۷۹	۵.۶۴	۵.۸۴	۶.۲۳	۵.۷۸	-۷.۲۲

*: منفی بودن درصد تغییرات به معنای بهتر شدن وضعیت نسبت به دوره گذشته است.

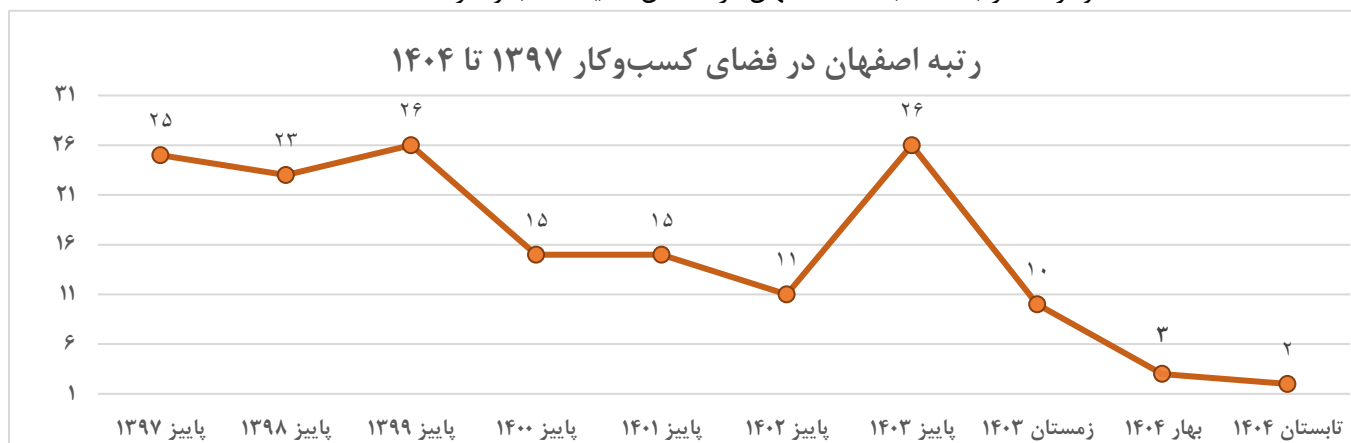
منبع: مرکز پژوهش‌های اتاق ایران - نتایج طرح پایش تابستان ۱۴۰۴

جدول (۸): رتبه استان اصفهان بر اساس مساعد بودن محیط کسب و کار در کشور- تابستان ۱۴۰۴

رتبه استان اصفهان بر اساس مساعد بودن محیط کسب و کار در کشور- تابستان ۱۴۰۴					
رتبه	استان	مقدار شاخص	رتبه	استان	مقدار شاخص
۱	خراسان رضوی	۵.۴۹	۱۷	بوشهر	۶.۱۸
۲	اصفهان	۵.۷۸	۱۸	آذربایجان شرقی	۶.۱۹
۳	البرز	۵.۸۲	۱۹	کردستان	۶.۱۹
۴	مرکزی	۵.۸۴	۲۰	اردبیل	۶.۲۱
۵	گلستان	۵.۹۳	۲۱	هرمزگان	۶.۲۱
۶	زنجان	۵.۹۵	۲۲	مازندران	۶.۲۳
۷	چهارمحال و بختیاری	۵.۹۶	۲۳	کهگیلویه و بویراحمد	۶.۲۵
۸	آذربایجان غربی	۶.۰۱	۲۴	کرمان	۶.۲۶
۹	ایلام	۶.۰۱	۲۵	لرستان	۶.۲۶
۱۰	قزوین	۶.۰۲	۲۶	گیلان	۶.۲۸
۱۱	تهران	۶.۰۵	۲۷	یزد	۶.۳۱
۱۲	خراسان شمالی	۶.۰۵	۲۸	همدان	۶.۴
۱۳	کرمانشاه	۶.۰۸	۲۹	سیستان و بلوچستان	۶.۴۱
۱۴	خوزستان	۶.۱۳	۳۰	سمنان	۶.۴۶
۱۵	خراسان جنوبی	۶.۱۵	۳۱	فارس	۶.۵۷
۱۶	قم	۶.۱۵			

منبع: مرکز پژوهش‌های اتاق ایران- نتایج طرح پایش تابستان ۱۴۰۴

نمودار (۳): رتبه نقطه به نقطه اصفهان در شاخص محیط کسب و کار (۱۳۹۷ - ۱۴۰۴)



منبع: مرکز پژوهش‌های اتاق ایران- نتایج طرح پایش تابستان ۱۴۰۴

جدول (۹): شاخص محیط کسب و کار استان اصفهان در سال ۱۴۰۳ - ۱۴۰۴

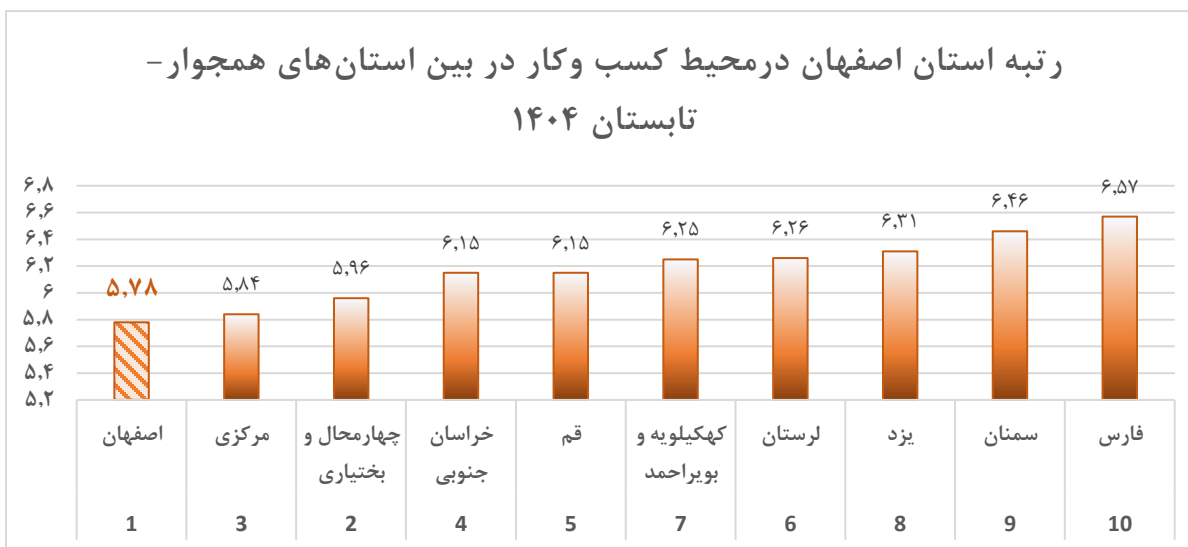
شاخص محیط کسب و کار استان اصفهان	
مقدار شاخص	دوره
۶.۲۳	تابستان ۱۴۰۳
۶.۱۱	پاییز ۱۴۰۳
۵.۸۵	زمستان ۱۴۰۳
۵.۵۲	بهار ۱۴۰۴
۵.۷۸	تابستان ۱۴۰۴

منبع: مرکز پژوهش‌های اتاق ایران - نتایج طرح پایش تابستان ۱۴۰۴

مقدار شاخص محیط کسب و کار استان اصفهان در تابستان ۱۴۰۴ معادل ۵.۷۸ برآورد شده است که در مقایسه با بهار ۱۴۰۴ به میزان ۴.۷۱ درصد افزایش داشته است و نشان دهنده نامساعدتر شدن وضعیت محیط کسب و کار نسبت به دوره گذشته است. این در حالی است که میزان تغییرات شاخص ملی هم نشان دهنده نامساعدتر شدن فضای کسب و کار در تابستان ۱۴۰۴ نسبت به دوره گذشته (بهار ۱۴۰۴ معادل ۵.۹۵) به میزان ۲.۳۵ درصد می‌باشد.

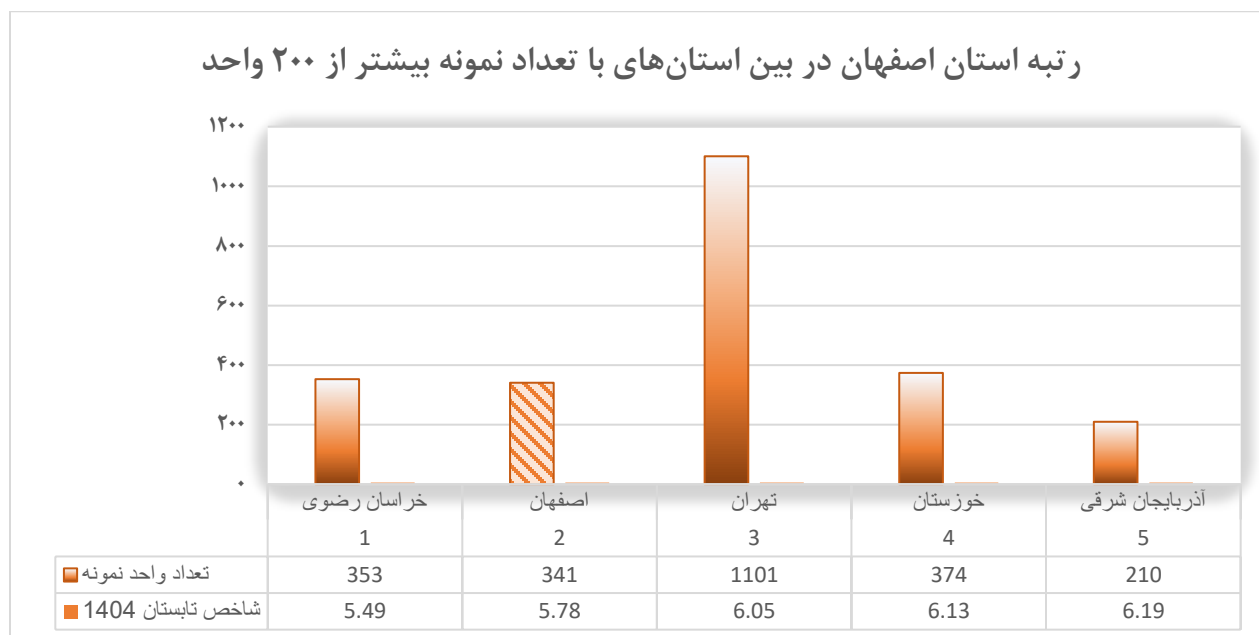
۴- مقایسه محیط کسب و کار استان اصفهان با سایر استان‌ها

نمودار (۴): رتبه استان اصفهان در محیط کسب و کار در مقایسه با استان‌های همجوار (تابستان ۱۴۰۴)



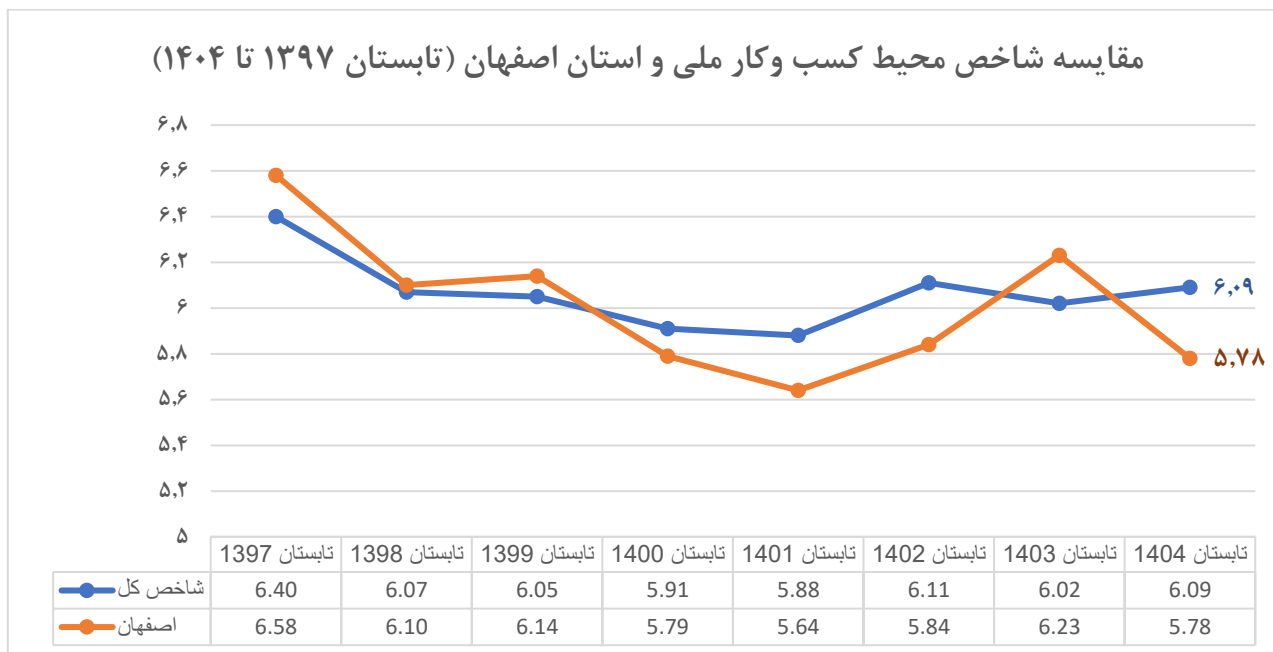
منبع: مرکز پژوهش‌های اتاق ایران - نتایج طرح پایش تابستان ۱۴۰۴

نمودار (۵): رتبه استان اصفهان در محیط کسب و کار در مقایسه با استان‌های با تعداد نمونه بیشتر از ۲۰۰ واحد (تابستان ۱۴۰۴)



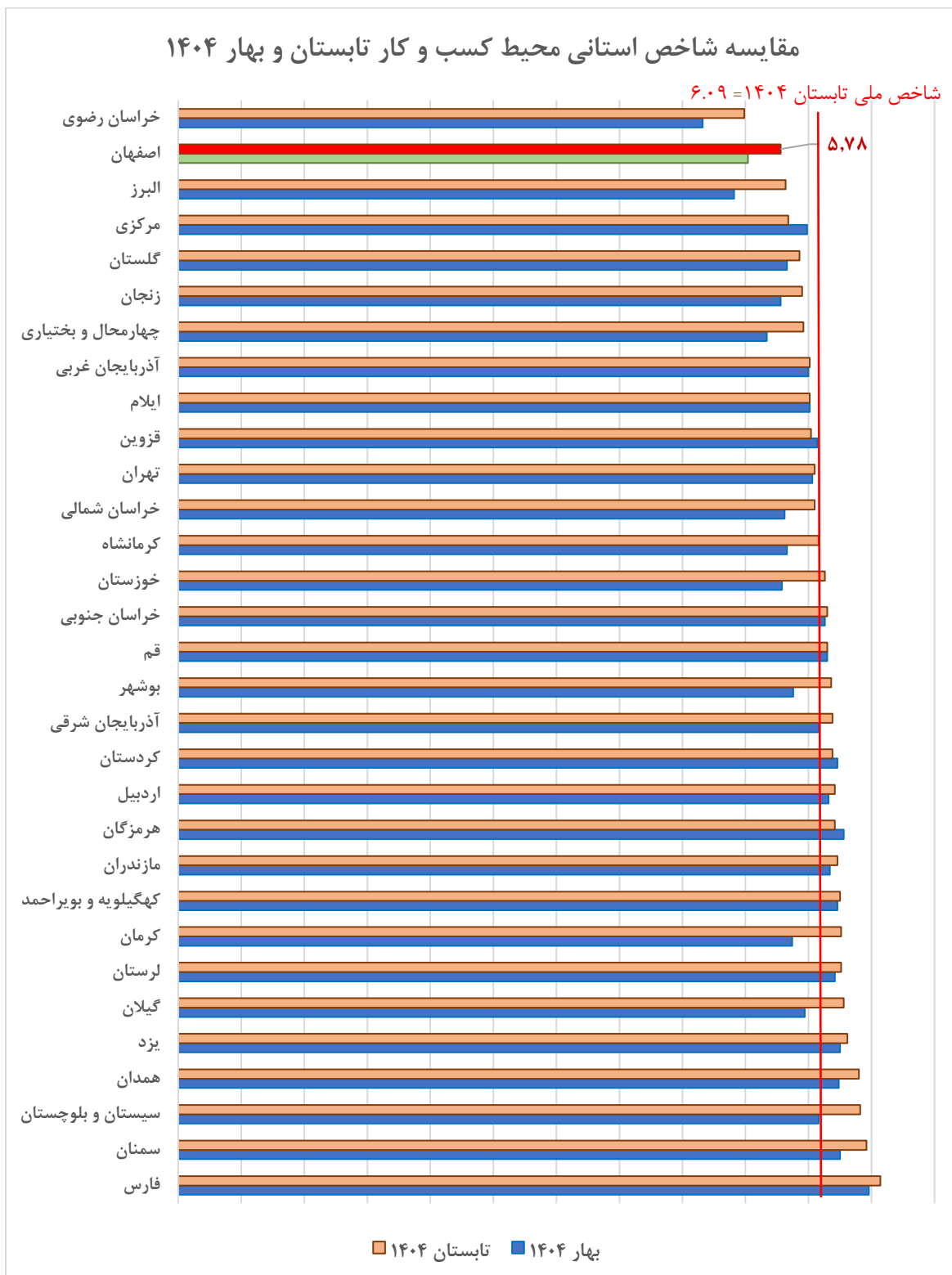
منبع: مرکز پژوهش‌های اتاق ایران - نتایج طرح پایش تابستان ۱۴۰۴

نمودار (۶): مقایسه شاخص محیط کسب و کار ملی و استان اصفهان (تابستان ۱۳۹۷ تا ۱۴۰۴)



منبع: مرکز پژوهش‌های اتاق ایران - نتایج طرح پایش تابستان ۱۴۰۴

نمودار (۷): مقایسه شاخص استانی محیط کسب و کار در بهار و تابستان ۱۴۰۴



منبع: مرکز پژوهش‌های اتاق ایران - نتایج طرح پایش تابستان ۱۴۰۴

۵- بررسی عوامل مخرب محیط کسب و کار بر اساس میزان تخریب

جدول (۱۰): عوامل مخرب محیط کسب و کار استان اصفهان به ترتیب تأثیر تخریب

عوامل مخرب محیط کسب و کار استان اصفهان به ترتیب میزان تخریب تابستان ۱۴۰۴		
ردیف	عنوان	مقدار
۱	غیرقابل پیش‌بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات	۸.۱۲
۲	بی‌ثباتی سیاست‌ها، مقررات و رویه‌های اجرایی کسب و کار	۷.۵۹
۳	دشواری تأمین مالی از بانک‌ها	۷.۳۳
۴	محدودیت دسترسی به حامل‌های انرژی	۶.۷۶
۵	موانع در فرایندهای اداری و اخذ مجوزهای کسب و کار در دستگاه‌های اجرایی	۶.۴۱
۶	رویه‌های سختگیرانه اداره‌های کار و بیمه تأمین اجتماعی برای مدیریت نیروی انسانی	۶.۰۷
۷	وجود انحصار، امتیاز یا هرنوع رانت به یک یا تعدادی از رقبای بازار	۶.۰۴
۸	رویه‌های ناعادلانه ممیزی و دریافت مالیات	۵.۹۷
۹	کمبود نیروی کار ماهر	۵.۹۴
۱۰	فساد و سوءاستفاده افراد از مقام و موقعیت اداری در دستگاه‌های اجرایی	۵.۸۸
۱۱	برداشت‌های سلیقه‌ای از قوانین و مقررات توسط ماموران شهرداری، گمرک، بهداشت و ...	۵.۸۵
۱۲	کارگریزی عمومی و ضعف فرهنگ کار در جامعه	۵.۸۲
۱۳	وجود رقابت غیرمنصفانه شرکتها و مؤسسات دولتی یا شبه دولتی در بازار	۵.۷۴
۱۴	کمبود تقاضا در بازار	۵.۴۲
۱۵	تولید و عرضه نسبتاً آزاد کالاهای غیراستاندارد و تقلبی در بازار	۵.۳۹
۱۶	ضعف دادگاه‌ها در رسیدگی به شکایات و پیگرد موثر متجاوزان به حقوق دیگران	۵.۲۳
۱۷	دخالت‌های غیرمنطقی نهادهای حاکمیتی در تعیین قیمت‌ها در بازار	۵.۱۴
۱۸	عرضه کالاهای و محصولات قاچاق در بازار ایران	۵.۰۵
۱۹	بی‌تعهدی طرف‌های قرارداد (دولتی یا خصوصی) به ایفای تعهدات و وعده‌هایشان	۴.۹۹
۲۰	فقدان ارتباط مناسب میان عوامل تأمین مواد اولیه، تولید و عرضه یک محصول در بازار	۴.۹۵
۲۱	کمبود فناوری‌های نوین و تجهیزات مورد نیاز	۴.۹۲
۲۲	محدودیت‌های دسترسی به شبکه تلفن همراه و اینترنت	۴.۵۹
۲۳	فقدان یا شفاف نبودن آمار و اطلاعات موردنیاز برای فعالیت اقتصادی	۴.۵۳
۲۴	تمایل عمومی به خرید کالاهای خارجی و بی‌رغبتی به خرید محصولات ایرانی	۴.۴۸
۲۵	ضعف زیرساخت‌های حمل و نقل (جاده‌ای، ریلی، هوایی، دریایی و بندری)	۴.۳۷
۲۶	محدودیت دسترسی به آب	۳.۶۵
۲۷	ضعف نظام توزیع و مشکل در رساندن محصول به بازار	۳.۲۹
۲۸	نحوه استقبال مشتریان از نوآوری و ابتکار در ارائه خدمات و محصول	۳.۱۱

منبع: مرکز پژوهش‌های اتاق ایران - نتایج طرح پایش تابستان ۱۴۰۴

جدول (۱۱): مهمترین موانع محیط کسب و کار بر اساس بیانات اعضای سه اتاق

مهمترین موانع کسب و کار در تابستان ۱۴۰۴	
اصفهان	ملی
غیرقابل پیش‌بینی بودن و تغییرات مواد اولیه و محصولات	غیرقابل پیش‌بینی بودن و تغییرات مواد اولیه و محصولات
بی‌ثباتی سیاست‌ها، قوانین و مقررات و رویه‌های اجرایی ناظر بر کسب و کار	دشواری تامین مالی از بانک‌ها
دشواری تامین مالی از بانک‌ها	بی‌ثباتی سیاست‌ها، قوانین و مقررات و رویه‌های اجرایی ناظر بر کسب و کار

منبع: مرکز پژوهش‌های اتاق ایران - نتایج طرح پایش تابستان ۱۴۰۴

جدول (۱۲): مهمترین موانع محیط کسب و کار ملی به تفکیک تعداد کارکنان بنگاه

مهمترین موانع کسب و کار ملی به تفکیک تعداد کارکنان بنگاه (تابستان ۱۴۰۴)						
تعداد کارکنان (نفر)						عنوان مؤلفه (موانع کسب و کار)
بیشتر از ۲۰۰	۱۰۱-۲۰۰	۵۰-۱۰۰	۱۱-۴۹	۶-۱۰	کمتر از ۵	
۸.۲۵	۸.۳۹	۸.۱۷	۸.۳۴	۸.۱۰	۷.۷۹	غیرقابل پیش‌بینی بودن و تغییرات مواد اولیه و محصولات
۶.۷۹	۷.۹۷	۷.۴۷	۷.۶۸	۷.۸۴	۷.۴۴	دشواری تامین مالی از بانک‌ها
۷.۸۴	۷.۷۵	۷.۵۵	۷.۶۲	۷.۲۷	۶.۶۴	بی‌ثباتی سیاست‌ها، قوانین و مقررات و رویه‌های اجرایی ناظر بر کسب و کار

منبع: مرکز پژوهش‌های اتاق ایران - نتایج طرح پایش تابستان ۱۴۰۴

جدول (۱۳): مهمترین موانع محیط کسب و کار ملی به تفکیک سابقه فعالیت اقتصادی

مهمترین موانع کسب و کار ملی به تفکیک سابقه فعالیت اقتصادی (تابستان ۱۴۰۴)					
سابقه فعالیت اقتصادی (سال)					عنوان مؤلفه (موانع کسب و کار)
بیشتر از ۱۶	۱۱-۱۵	۶-۱۰	۳-۵	کمتر از ۲	
۸.۱۳	۸.۱۸	۸.۱۲	۷.۷۶	۷.۴۳	غیرقابل پیش‌بینی بودن و تغییرات مواد اولیه و محصولات
۷.۶۶	۷.۸۳	۷.۶۱	۷.۳۷	۷.۱۲	دشواری تامین مالی از بانک‌ها
۷.۲۵	۷.۱۱	۷.۰۶	۷.۲۳	۶.۸۴	بی‌ثباتی سیاست‌ها، قوانین و مقررات و رویه‌های اجرایی ناظر بر کسب و کار

منبع: مرکز پژوهش‌های اتاق ایران - نتایج طرح پایش تابستان ۱۴۰۴

جدول (۱۴): مهمترین موانع محیط کسب و کار ملی به تفکیک ظرفیت تولید بنگاه‌های اقتصادی

مهمترین موانع کسب و کار ملی به تفکیک ظرفیت تولید بنگاه‌های اقتصادی (تابستان ۱۴۰۴)				
ظرفیت تولید بنگاه‌های اقتصادی (درصد)				عنوان مؤلفه (موانع کسب و کار)
بیشتر از ۱۶	۵۰ - ۷۰	۳۰ - ۵۰	کمتر از ۳۰	
۷.۹۱	۷.۹۹	۸.۱۹	۸.۲۰	غیرقابل پیش‌بینی بودن و تغییرات مواد اولیه و محصولات
۷.۶۳	۷.۳۶	۷.۵۲	۷.۹۶	دشواری تامین مالی از بانک‌ها
۶.۷۲	۶.۸۳	۷.۶۲	۷.۶۸	بی‌ثباتی سیاست‌ها، قوانین و مقررات و رویه‌های اجرایی ناظر بر کسب و کار

منبع: مرکز پژوهش‌های اتاق ایران - نتایج طرح پایش تابستان ۱۴۰۴

۶- جمع‌بندی

بر اساس گزارش پایش محیط کسب و کار تابستان ۱۴۰۴، شاخص کل کشور با رقم ۶.۰۹ نسبت به تابستان ۱۴۰۳ (۶.۰۲) اندکی بدتر شده و بیانگر تضعیف نسبی کیفیت فضای فعالیت اقتصادی است. در میان استان‌ها، استان اصفهان با عدد ۵.۷۸ رتبه دوم کشور را از نظر مساعد بودن محیط کسب و کار کسب کرده و نسبت به تابستان سال قبل (۶.۲۳) بهبود قابل توجه، و نسبت به بهار ۱۴۰۴ (همچون شاخص ملی) کمی نامساعدتر شده است. ولی همچنان از میانگین ملی وضعیت بهتری دارد.

در شاخص بخشی محیط کسب و کار، بخش کشاورزی نامساعدترین و بخش خدمات مساعدترین شرایط را تجربه کرده است.

با این حال، فعالان اقتصادی همچنان از نوسانات شدید قیمت مواد اولیه و محصولات، بی‌ثباتی سیاست‌ها و قوانین و دشواری تأمین مالی از بانک‌ها به‌عنوان سه مانع اصلی یاد کرده‌اند.

در مجموع، هرچند استان اصفهان همچنان در میان استان‌های کشور جایگاه مطلوبی دارد، اما پایداری سیاستی، ثبات قیمت‌ها و تسهیل دسترسی به منابع مالی همچنان کلیدهای اصلی برای بهبود واقعی و پایدار فضای کسب و کار محسوب می‌شوند.